

Algemene handleiding Passende perspectieven ATQ

Inhoud

Algemene handleiding Passende perspectieven ATQ.....	1
1. Achtergronden bij Passende Perspectieven.....	1
Vorbereiding binnen de school	1
2. Passende Perspectieven en Alles telt Q	2
3. Toelichting bij het gebruik van het Excelbestand.....	2
Legenda	2
Toelichting.....	3
4. Didactische aandachtspunten	3
5. Format passende perspectieven per 6 weken	5

1. Achtergronden bij Passende Perspectieven

Inleiding In 2011 heeft het SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften uitwerkingen geleverd voor Passende Perspectieven bij taal en rekenen. Ook voor deze leerlingen zijn de ingevoerde referentiekaders van Meijerink (2010) het uitgangspunt. Er zijn echter leerlingen die ondanks alle inspanningen het fundamentele niveau (1F) van de referentiekaders op twaalfjarige leeftijd niet behalen. Met de invoering van de wet Passend Onderwijs komen deze leerlingen, naast het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs, ook steeds vaker in het reguliere basisonderwijs voor. Om toch een zo goed mogelijk ontwikkelingsperspectief te bieden aan deze leerlingen draagt het project Passende Perspectieven handreikingen aan voor het maken van inhoudelijke keuzes door intern begeleiders en leerkrachten en worden tegelijkertijd hoge doelen nagestreefd.

Binnen de Passende Perspectieven wordt een indeling gemaakt in drie leerroutes waarin leerlingen kunnen worden ingedeeld: - Leerroute 1: in deze leerroute behalen leerlingen het referentieniveau 1F op twaalfjarige leeftijd alsnog, maar gebruikmakend van hulpmiddelen op specifieke onderdelen. - Leerroute 2: in deze leerroute behalen leerlingen het referentieniveau 1F niet aan het eind van het basisonderwijs, maar zullen dit op ongeveer veertienjarige leeftijd wel halen in het vervolgonderwijs. Hiermee is een fundament gelegd voor het behalen van het 2F niveau. - Leerroute 3: in deze leerroute behalen leerlingen het referentieniveau 1F niet aan het eind van het basisonderwijs en ook gedurende het gehele vervolgonderwijs werken zij aan het behalen van het 1F niveau.

Vorbereiding binnen de school

Voordat u besluit te gaan werken met de Passende Perspectieven, is het van belang de algemene documentatie goed door te lezen. Deze documentatie is te vinden op de website van het SLO.

Hier vindt u onder andere de volgende publicaties:

- Wegwijzer; dit document biedt een algemene toelichting op het project;

- Profielschetsen; dit document biedt inzicht in de problematiek van leerlingen met specifieke beperkingen;
- Leerroutes; dit document brengt in beeld welke vakinhoud op welk moment kan worden aangeboden in de verschillende leerroutes;
- Doelenlijsten; dit document helpt bij het maken van inhoudelijke keuzes in na te streven doelen.

Tevens is het van belang dat het besluit ermee te gaan werken op schoolniveau en in overleg met ouders gemaakt wordt. Een globaal implementatieplan dat u kunt gebruiken bij de invoering van de Passende Perspectieven bestaat uit de volgende stappen:

1. Teambrede oriëntatie op de visie, werkwijze, uitgangspunten en materialen van Passende Perspectieven.
2. In kaart brengen van de beginsituatie van de leerlingen en het plaatsen van de leerlingen in een leerroute, passend bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
3. Leerroutes vastleggen in het groepsplan/OPP en selectie van ontwikkeldoelen per leerling.
4. Koppeling van ontwikkeldoelen met doelen (en instructie en verwerking) uit Alles telt Q.
5. Uitvoeren van het geplande onderwijsaanbod.
6. Evalueren van het onderwijsaanbod met Passende Perspectieven.

2. Passende Perspectieven en Alles telt Q

- Houd constant het perspectief voor deze leerlingen voor ogen: Vervolgopleiding en zelfredzaamheid.
- We zijn vaak gewend de planning van de methode te volgen. Doe dit **niet** voor de leerlingen met passende perspectieven. Bepaal waar de leerling staat met behulp van reflectieve gesprekken, formatieve toetsing en signaalopgaven. Voor het behalen van de doelen van de passende perspectieven heb je veel meer tijd.
- Passende perspectieven zijn bedoeld voor een beperkt aantal leerlingen. Je maakt hier dus altijd een specifiek plan voor. We gaan uit van een plan per 6 weken waarin je de voortgang monitort en inplant wat de leerling zelfstandig doet en wanneer de leerkracht zorgt voor momenten van begeleiding en instructie.
- De leerlijnen of domeinen zijn te herschikken zodat je per leerlijn of domein de opbouw en inhoud kunt zien.
- Het is **niet** de bedoeling de leerlijnen apart, één voor één aan te bieden. Leerlijnen versterken elkaar.
- Zorg naast instructie voor voldoende inoefening, herhaling, variatie en succesmomenten.

3. Toelichting bij het gebruik van het Excelbestand

Legenda

Legenda kleuren

Getalbegrip
Optellen en aftrekken
Vermenigvuldigen en delen

Verhoudingen
Meten
Meten - Tijd
Meten - Geld
Meetkunde
Verbanden

niet in pape, keuze

ATQ

beheersing

streven naar

Beheersing = investeren zodat de leerling dit doel bereikt.
Beheersing indien mogelijk = streven naar beheersing, maar niet onevenredig veel tijd aan besteden om dit te realiseren.
Geen beheersing noodzakelijk = geen of minimale investering om dit doel te halen.

Toelichting

- Het Excel bestand bevat onderwerpen van SLO passende perspectieven. Enkele onderwerpen komen niet expliciet in de passende perspectieven van SLO naar voren, maar vindt ATQ wel van belang. Deze onderwerpen zijn licht-/ of donkergroen gekleurd.
- De lesdoelen (van de instructielessen) in groep 3-8 zijn weergegeven, gegroepeerd naar onderwerp. De lesdoelen van ATQ zijn verdeeld naar de onderwerpen die de (SLO) passende perspectieven hanteert.
- Per lesdoel (ATQ) is bepaald (in 3 kleuren blauw) of een doel (uiteindelijk) moet worden beheerst, moet worden gestreefd naar beheersing of beheersing niet noodzakelijk is. Hierbij is elk lesdoel vergeleken met de doelenlijsten passende perspectieven van het SLO.
- Het Excel bestand bevat een filteroptie op onderwerpen. Dit biedt de mogelijkheid om de opbouw van de leerlijnen te doorzien, de relevantie en focus voor elk van de 3 leerroutes.
- Wanneer van toepassing staat bij het lesdoel een adviesstrategie of een focuspunt, gebaseerd op de passende perspectieven van SLO en de adviesstrategieën van ATQ
- Tussentoets en bloktoets: zoek zelf de opgaven in deze toets die passen bij het leerdoel (een voorbeeld van een format is bijgeleverd).

4. Didactische aandachtspunten

- Denk vanuit cruciale en minimale stappen in de leerlijnen. Beheerst? Dan verder. Dus niet denken vanuit vaste planning of leerjaar, maar vanuit het leggen van een stevig fundament.
- De meeste doelen in passende perspectieven zijn toepassingsgericht, of gericht op een meer globalere kennis/begrip van een onderwerp. Gebruik modellen, materialen en praktische contexten.

- Hogere orde denkvaardigheden zijn ook van toepassing op leerlingen in route 1, 2, 3 wordt het Q-schrift ingezet.
- Bedenkt van tevoren wanneer je instructie en begeleiding biedt. Wat doet de leerling tijdens de andere instructiemomenten? Inoefening en automatisering: is van groot belang.
- Planning: onderwerp gelijk houden met de klas, maar niveau van de leerling kiezen en werken aan onderliggende vaardigheden. Je hebt meer tijd!! Dan is de vraag: wat doet de leerling in jouw les?
 - Zelfstandig automatiseren
 - Instructie en begeleidingsmomenten per week inplannen
 - Meedoen met klasgenoten waar mogelijk: Q-schrift, handig rekenen.
 - Dit kan ik al!
- Gebruik formatieve toetsen om te checken waar de leerlingen in de ontwikkeling staan.
- Inzet van reflectieve gesprekken. Gebruik bij deze reflectieve gesprekken de lessen met remediëren, herhalen en verrijken zodat je per onderwerp op verschillende niveaus kunt bepalen wat de onderwijsbehoeften van leerlingen zijn. Nb. In groep 7 en 8 zijn 5 niveaus uitgewerkt voor het Remediëren, herhalen en verrijken.

Niveau RHV	
1F -	Remediëren voor niveau 1F
1F	Herhalen niveau 1F
1S-	Verrijken niveau 1F/ Remediëren niveau 1S
1S	Herhalen niveau 1S
1S+	Verrijken niveau 1S

- Gebruik signaalopgaven om eventuele stagnatie te signaleren.
- Zet klimkaarten in om met name zicht te krijgen op de rekenbeleving van het kind.
- Waar kunnen deze leerlingen samenwerken met andere leerlingen. Een individuele route hoeft immers niet te betekenen dat een leerling alles alleen hoeft te doen. We streven ernaar de leerlingen zoveel mogelijk bij de groep te betrekken. Samenwerken kan bijvoorbeeld uitstekend in de lessen meten, meetkunde.

5. Format passende perspectieven per 6 weken

Naam leerling Groep ...	Leerroute 1/2/3 Looptijd ..-.- tot ..-.-
MONITORING Waar staat de leerling? Wat is hierbij de onderbouwing?	
DOELEN Aan welke doelen ga je de komende tijd werken?	
INSTRUCTIE en GESPREKKEN <ul style="list-style-type: none"> ○ Wanneer krijgt de leerling begeleiding en instructie. 	
ZELFSTANDIGHEID Wat gaat de leerling daar zelfstandig aan doen? <ul style="list-style-type: none"> ○ Opgaven maken ○ Automatiseren ○ .. 	
SAMENWERKEN Wanneer werkt de leerling samen met anderen?	
EVALUATIE Hoe bepaal ik waar de leerling staat over 6 weken? (Formatief?)	